

Penmail

Jaargang 7, nr. 2 - April 2012

Uitgave: Werkgroep Kinderhandschrift

Redactie: Dick Schermer (dick.schermer@zonnet.nl)

Gratis kwartaalblad met informatie over kinder- en jeugdhandschrift

Doel en doelgroep

Met deze Penmail willen we mensen met belangstelling voor het schrift van kinderen en jeugdigen regelmatig informeren.

We vermoeden dat er bij meerdere groepen behoefte bestaat aan regelmatige informatie op dit gebied: Stichting Schrijfpedagogische Hulpverlening (SPH), Vereniging van Leraren Schoonschrijven en Machineschrijven (VLSM), Nederlandse Orde van Grafologen (NOG), Landelijke Bond van Remedial Teachers (LBRT), Onderwijsadviesdiensten (schrijfspecialisten), schrijftherapeuten.

Afbakening

Penmail zal zich vooral richten op deze terreinen: Schrijfonderwijs, schrijfmethoden, schrijfmateriaal, schriftontwikkeling, schrijftests, verband tussen handschrift en persoonlijkheid, ofwel pedagogische grafologie.

Informatie op het gebied van krabbels, tekeningen en kalligrafie valt buiten onze doelstelling.

Presentatie

We stellen ons voor in Penmail enige afwisseling in de informatie aan te brengen. Nu eens zal er naar een uitgave worden verwezen. Dan weer is er een bespreking, of volgt de letterlijke weergave.

0-0-0-0-0

Hoofdletters

Valt je de relatief korte 'H' in dit kopje ook op? Interessant! Dat vonden wij ook. Dus namen we onze verzameling overschrijftteksten "Olivier en de Leeuw" van 200 basisschoolleerlingen erbij. Hoe zouden de hoofdletters zich verhouden tot de bovenletters (bijv. k en l), wat betreft hun hoogte, richting, strekbreedte, schrijfstijl, verbindbaarheid? En zou dit verschillend zijn bij jongens en meisjes?

Zo maakte een analyse van schrijfmethoden duidelijk, dat er sinds het begin van de 20^e eeuw in totaal twee methoden zijn verschenen, waarbij de hoofdletters (c.q. kapitalen) duidelijk korter zijn dan de bovenletters: Ritmisch Schrijven van Engelhart & Brand (ca.1955), en Schrift van Hamerling & Scholten (2008?).

Een tipje van de sluier lichten we hieronder alvast op:

Jongen 6^e leerjaar

Meisje 6^e leerjaar

Meisje 6^e leerjaar

Wij merkten een typische samenhang op tussen hoofdlettergrootte en de erop volgende letter! Zo bleek de 'O' van Olivier doorgaans even hoog te zijn als de 'l'. Bij woorden als Er, Geef, Denk, Dat, Toen, Zeker, is de neiging om de schrijfhoofdletter groter te schrijven wanneer er een of enkele rompletters na komen.

Het informatieve onderzoeksverslag is bij de redactie van Penmail (zie boven) op te vragen.

Praxisbulletin jubileert

De redactie van het Praxisbulletin heeft het Platform Handschriftontwikkeling suggesties gevraagd, omdat zij binnenkort feestelijk wil jubileren met een speciaal Bulletin. Aartje Schoemaker heeft daarvoor de bijzondere bijdrage “Feestschrijven” geleverd. Een uitnodiging voor de hele school om ook via schrijven feestelijk en creatief in de pen te klimmen! Let dus op het komende feestnummer!

Bundel 30 is uit

In maart verscheen de 30^e aflevering in de reeks “Over kinderhandschrift, schrijfopvoeding en schrijfonderwijs gesproken”. Ditmaal met 19 vertaalde bijdragen, waarvan 16 uit dit en vorig jaar. Om er enkele te noemen:

- Groep 3 – december 2011 – na 4 maanden schrijfonderwijs, Aartje Schoemaker (5 blz.)
- Waarom lopend (cursive) schrift aanleren? Iris Hatfield (2 blz.)
- De grondbetekenis van de kenmerken, Maria Hepner (6 blz.)
- Is het toetsenbord machtiger dan de pen? De hedendaagse uitdaging voor onze kinderen, Tatiana De Barelli (3 blz.)
- Blokschrift, lopend schrift, typen: Wat is het verschil als het op leren aankomt? Karin Harman James (2 blz.)

De leerkracht is oké!?

In het kader van haar afstudeerscriptie minor SEN schreef Kirsten Mulder een waardevolle afstudeerscriptie, die als ondertitel meekreeg: Wat de onderbouwleerkracht wel niet doet aan schrijven. Dank zij de Nieuwsbrief handschrift.eigenstart 43 van Hans Nijtmans werden wij op haar scriptie attent gemaakt. Het raadplegen zeker waard!

Nieuwe artikelen op website Platform

Op de website van het Platform Handschriftontwikkeling (www.handschriftontwikkeling.nl) verschijnen vermoedelijk binnenkort deze nieuwe artikelen:

- “Waarom willen wij in Nederland alles verbinden?” (2 blz.)
- Schrijfpatronen zijn veelzeggend! (4 blz.)
- Letterbreedte – wat elke leerkracht zich kan afvragen! (5 blz.)

DS/01.04.12

